

Капран С.Б.

*молодший науковий співробітник,
Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії наук України*

ЗМІСТ САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ОРГАНІЗАТОРІВ ДІЛОВОДСТВА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

У зв'язку із входженням вищої школи до європейського освітнього простору виникла необхідність розроблення нового змісту освіти, зокрема змісту самоосвітньої діяльності майбутніх організаторів діловодства. У Програмі розвитку вищої освіти України «Основні засади розвитку вищої освіти України» йдеться про те, що сьогодні передбачається реалізація пріоритетних завдань із модернізації структури вищої освіти України, які є надзвичайно важливими для її подальшого розвитку. Найголовнішим із них є забезпечення якості вищої освіти України, гармонійний розвиток особистості студента, формування не тільки компетентних фахівців, а й високодуховних молодих людей.

За цієї обставини модернізація структури вищої освіти України вимагає змін у системі законодавчого і нормативно-правового регулювання вищої освіти з урахуванням вимог європейської системи стандартів та сертифікації, які сприятимуть розвитку національних культурних цінностей, демократії та гуманізму як основних чинників функціонування громадянського суспільства [1, с. 3].

Зміст освіти як важливий структурний елемент теорії освіти і навчання забезпечує всебічний розвиток розумових здібностей суб'єктів учіння, формування їх світогляду, підготовку до суспільного життя, практичної професійної діяльності у процесі оволодіння і засвоєння знань, умінь і навичок; визначається ОПП, програмами навчальних дисциплін, іншими нормативними актами органів державного управління освітою; конкретизується у навчально-методичних матеріалах (навчальних планах, робочих програмах з навчальних дисциплін, підручниках, посібниках, методичних рекомендаціях і вказівках, тестах, дидактичних матеріалах тощо).

Розроблення викладачами вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації змісту самоосвітньої діяльності майбутніх організаторів діловодства потребує детального аналізу змісту освіти, який

включає чотири взаємопов'язані між собою компоненти: знання (досвід пізнавальної діяльності, який реалізується у системі знань про природу, суспільство, мислення, техніку, факти, поняття, принципи, закони, закономірності, засвоєння яких забезпечує формування у свідомості учнів наукової картини світу); способи діяльності (формують уміння та навички, які можуть бути загальними [виділення суттєвого, порівняння, формулювання висновків, конспектування, робота з підручником, довідковою літературою тощо] і спеціальними, що формуються лише в межах певних навчальних предметів [уміння створювати певні документи, редагувати тексти, працювати з нормативними актами тощо]); досвід творчої діяльності (реалізується у процесі навчання, спрямований на формування таких якостей, як інтелект, сміливість, незалежність суджень, забезпечує готовність суб'єктів учіння самостійно приймати нестандартні рішення в проблемних ситуаціях, аналізувати та синтезувати факти, процеси, явища, події); досвід емоційно-ціннісного ставлення до світу, діяльності (передбачає ставлення суб'єктів учіння до наукових знань, моральних норм, ідеалів, оточуючої дійсності).

У контексті заявленого, викладач вищого навчального закладу має зважити і на те, що зміст навчального матеріалу і форми його трансформації у знання й уміння зафіксовано у відповідній навчально-програмній документації: ОКХ, ОПП та навчальному плані. Так в ОКХ конкретизуються вимоги до особистісних характеристик майбутнього спеціаліста та до його трудової діяльності, рівні виконання відповідних трудових процесів; в ОПП узагальнено зміст навчання, встановлено вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої й професійної підготовки фахівця за певною спеціальністю певного освітньо-кваліфікаційного рівня. Вона є підставою для розроблення навчального плану – нормативного документа, у якому подано перелік та обсяг нормативних і вибіркового навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять (лекцій, лабораторних, практичних, семінарських, індивідуальних занять, консультацій, навчальних і виробничих практик) та їх обсяг, графік навчального процесу, форми і засоби проведення поточного й підсумкового контролю, вказано час, який відведено на самостійну роботу.

Узагальнюючи вищезазначене, у процесі організації і здійснення самоосвітньої діяльності майбутніх організаторів діловодства, треба

орієнтуватися на те, що вона має відповідати певним вимогам, зокрема: узгоджуватися з головною метою навчання (одержання бажаного фахового рівня підготовки); передбачати взаємозв'язок з іншими видами навчальної діяльності; диференціювати форми і методи самостійної роботи залежно від рівня підготовки суб'єкта учіння; забезпечувати контроль самоосвітньої діяльності студентів і навчати їх самоконтролю; визначати та створювати умови ефективної самоосвітньої діяльності; планувати самоосвіту й управляти нею.

Формуванню готовності майбутніх організаторів діловодства до самоосвітньої діяльності сприятиме:

- розроблення навчальної програми спеціального курсу з організації самоосвітньої діяльності майбутніх організаторів діловодства та введення його у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації;

- оновлення дидактичного матеріалу для самостійної роботи з дисциплін загальноосвітнього та професійного спрямування;

- розроблення методичних рекомендацій для викладачів щодо організації самоосвітньої діяльності студентів спеціальності «Діловодство»;

- розроблення методичних вказівок для майбутніх організаторів діловодства щодо самоорганізації власного навчання;

- впровадження студентського портфоліо.

Таким чином, розроблення викладачами вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації змісту самоосвітньої діяльності майбутніх організаторів діловодства, відмова від традиційних підходів до отримання знань, розвитку умінь і навичок, переорієнтація на запити та професійні інтереси істотно позначилися на їхній готовності до організації і здійснення самоосвітньої діяльності, зокрема на розвитку професійних та особистісних якостей, оскільки самоосвітній діяльності властиві дві функції – освітня і виховна (освітня функція сприяє набуттю й практичному використанню майбутніми організаторами діловодства як загальноосвітніх, так і фахових знань; виховна – характеризує їхню здатність до самопізнання і саморозвитку).

Список використаних джерел:

1. Програма розвитку вищої освіти України «Основні засади розвитку вищої освіти України». Ч.4. – К., 2008. – 75 с.